

Veliko istraživanje pokazalo: Djeca u Hrvatskoj ne znaju se nositi s opasnostima interneta

Miroslav Wranka

Zbog neodgovarajućeg obrazovanja o sigurnom korištenju interneta mladi prečesto ulaze u razna rizična ponašanja na internetu, zaključak je istraživanja provedenog na nacionalnoj razini

Internet je mladima u Hrvatskoj glavni izvor informacija i ključan alat za socijalizaciju. Ali, zbog neodgovarajućeg obrazovanja o sigurnom korištenju interneta mladi prečesto ulaze u razna rizična ponašanja na internetu, zaključak je prvog nacionalnog komparativnog istraživanja o medijskim navikama djece u sklopu međunarodnog projekta [EU Kids Online](#), kojeg se provodi u 33 europske zemlje.

Prve rezultate istraživanja koje je provedeno među mladima dobi od 9 do 17 godina, ali i njihovim roditeljima, predstavili su partneri projekta EU Kids Online, predvođeni Društvom za komunikacijsku i medijsku kulturu (DKMK), Agencijom za elektroničke medije i Hrvatskim Telekomom.

Istraživanje su poduprijeli i Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Obuhvatilo je 1.017 djece, koja su tijekom listopada i studenog ove godine odgovarala na pitanja uživo uz nazočnost roditelja koji je bolje upućen u njihove navike korištenja interneta. U 80 posto slučajeva to su bile majke.

Potrebni su novi modeli medijskog odgoja

Istraživanje je pokazalo kako većina mladih ima pravo na pristup internetu kada god žele. Međutim, tek je svaki četvrti ispitanik u dobi od 9 do 14, odnosno svaki treći u dobi od 15 do 17 godina izrazio zabrinutost za svoju privatnost na internetu.

Najviše djece na mobitelima i računalima

Čak 93 posto djece koristi mobitel ili pametni telefon, najčešće bez izravnog nadzora. Njih 83 posto koristi računalno/laptop, tablet računalo 37 posto, a igraću konzolu 26 posto. Sve veći broj djece koristi igraće konzole za spajanje na internet.

Da ne postoji dovoljna razina svjesnosti o rizicima pokazuje podatak da trećina mladih putem interneta komunicira s osobama koje ne poznaje, a svaki četvrti tinejdžer u dobi od 15 do 17 godina susreo se s osobom koju je upoznao online.

Gotovo 50 posto djece stare između 9 i 11 godina ima pristup internetu bez nadzora. Deset posto djece te dobne skupine upoznalo je osobu na internetu, tri posto ju je susrelo uživo.

Tri četvrtine djece stare od 9 do 11 godina, kao i po dvije trećine djece stare od 11 do 13 i 15 do 17 godina bilo je izloženo neželjenim sadržajima seksualne prirode.

'Ovo je prvi korak u sustavnom istraživanju medijskih navika djece i roditelja temeljem kojega ćemo moći razvijati nove obrazovne politike s ciljem osnaživanja djece i mladih u medijskoj pismenosti.

Rezultati pokazuju kako je i djeci i roditeljima potrebna edukacija. Trebaju nam novi modeli medijskog odgoja ponajviše u skupini djece od 9 do 11 godina budući da je ovo vrlo osjetljivo razdoblje u kojem je djeci potrebna odlučnija pomoć roditelja i odgojno obrazovnih institucija', istaknuo je **Igor Kanižaj**, potpredsjednik DKMK-a i koordinator hrvatskog tima EU Kids Online.

Kanižaj je najavio kako će u siječnju iduće godine biti pokrenuta inicijativa za novu obrazovnu platformu kad su medijska pismenost te sigurnost i zaštita djece na internetu u pitanju. Zahvaljujući rezultatima istraživanja prvi put ćemo se moći usporediti sa stanjem u drugim europskim zemljama po ovom pitanju.

Pomoćnica ministrice znanosti i obrazovanja **Lidija Kralj** najavila je kako će medijska pismenost i oblici zaštite mladih na internetu biti uvršteni u obrazovne kurikule.

Predstavljani rezultati istraživanja EU Kids Online

Više od polovine mladih u posljednjih godinu dana dobilo neku vrstu neprimjerene ili povređujuće poruke. No samo ih je 11 posto tražilo pomoć druge osobe, a većina samo zatvori stranicu ili aplikaciju. Zabrinjava podatak da jedno od četvero mladih ignorira takav problem.

'Vodeća uloga Hrvatskog Telekoma u pružanju telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj nosi odgovornost da s pomoću usluga i alata koji su nam na raspolaganju, online svijet učinimo sigurnijim okruženjem, pogotovo za djecu. Zato smo u sklopu naše inicijative 'Šeraj pozitivu, blokiraj negativu' podržali istraživanje koje je ujedinilo akademsku zajednicu, nevladin sektor i državne institucije.

Djeca i mladi trebaju uživati u svim prednostima interneta za komunikaciju, zabavu i učenje, no odgovorno i oprezno. Provodimo i radionice za roditelje na tu temu, no vjerujemo da će podaci i preporuke iz istraživanja služiti oblikovanju konkretnih i sustavnih obrazovnih politika', rekla je **Nataša Rapaić**, članica Uprave Hrvatskog Telekoma i glavna operativna direktorica za privatne korisnike.

Dodala je kako će HT poduzeti niz aktivnosti kako bi podigao razinu svjesnosti o problemima sigurnosti i zaštite djece na internetu te kako je ta tvrtka otvorena za suradnju sa svima zainteresiranima.

Roditelji trebaju biti aktivniji

Roditelji, kao najvažnija spona između djeteta i vanjskog svijeta, nisu dovoljno uključeni u medijski odgoj svoje djece. Istraživanje je pokazalo da roditelji puno češće razgovaraju i nadziru aktivnosti mlađe djece na internetu, dok su tinejdžeri u velikoj mjeri u korištenju interneta bez nadzora.

'Rezultati istraživanja potvrđuju da je potrebno dodatno intenzivirati napore i da svi zajedno moramo još više raditi na medijskoj pismenosti te da cijelo društvo mora shvatiti njezinu važnost.

Medijski sadržaji snažno utječu na život pojedinca, ali i na društvene trendove. Sigurno korištenje digitalnih medija osigurava nam kvalitetan razvoj i aktivno sudjelovanje u društvu.

Agencija za elektroničke medije nastavit će stoga rad na osvještavanju važnosti medijske pismenosti, zajedno s partnerima iz znanstvene zajednice, obrazovnih i državnih institucija te medija, s ciljem njezine veće zastupljenosti u nastavnim programima i uključenosti u relevantne državne politike', istaknuo je **Robert Tomljenović**, zamjenik predsjednika Vijeća za elektroničke medije.

Pravobraniteljica za djecu Ivana **Milas Klarić** istaknula je kako se malo preporuka o sigurnosti djece temelji na ozbiljnim znanstvenim istraživanjima, ali i upozorila kako kronično fali sustavna edukacija za djecu na razini cijele države o tome kako se mogu zaštititi i ne naštetiti drugima online.

Ostali partneri su Grad Zagreb (OŠ Većeslava Holjevca), Hakom, Centar za nestalu i zlostavljaju djecu/Centar za sigurniji internet (CSI), a projekt podržavaju Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Partneri istraživanja svoje će daljnje aktivnosti usmjeriti u promicanje rezultata istraživanja i stručnih preporuka za unaprjeđenje sigurnosti djece na internetu.

Zajednički cilj je omogućiti kvalitetnu podlogu za kreiranje nove obrazovne politike s naglaskom na jačanje medijske pismenosti mladih u digitalnoj sferi.

Informatička učionica

Izvor: Pixsell / Autor: Vjeran Zganec Rogulja/PIXSELL